

Дело C-585/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

5 ноември 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Juzgado Contencioso-Administrativo n.º 2 de Valladolid (Испания)

Дата на акта за преюдициално запитване:

22 септември 2020 г.

Ищец:

BFF Finance Iberia S.A.U

Ответник:

Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León

JDO. CONTENCIOSO/ADMIVO. N. 2 (АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД № 2)

VALLADOLID (ВАЛЯДОЛИД, ИСПАНИЯ)

[...]

[...] [съд, производство и страни]

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

ВАЛЯДОЛИД, двадесет и втори септември две хиляди и двадесета година

ФАКТИ

ПЪРВО. В периода между 2014 г. и 2017 г. търговските дружества ALIFAX SPAIN S.L., BIOTRONIK SPAIN S.A., EVOMED SL, EXACTECH IBÉRICA SL, FERRING SA, GETINGE GROUP SPAIN S.L., GlaxoSmithKline S.A., JUSTE FARMA SLU, JUSTE SAQF, L.F. GUERBET SA, LABORATORIOS ERN S.A., LABORATORIOS NORMON, S.A., LABORATORIOS RUBIÓ S.A., Laboratorios ViiV Healthcare S.L., LELEMAN, S.L., MEDCOM TECH S.A., Merck, Sharp & Dohme de España S.A.,

NACATUR 2 ESPAÑA, S.L. PHARMA MAR, S.A., RECOLETAS CASTILLA LEON, SHIRE PHARMACEUTICALS IBERICA SL, TEXTIL PLANAS OLIVERAS, S.A. и ZIMMER BIOMET SPAIN S.L извършват доставки и предоставят услуги на лечебни заведения, част от GERENCIA REGIONAL DE SALUD DE LA JUNTA DE CASTILLA Y LEON (РЕГИОНАЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО НА СЪВЕТА НА КАСТИЛИЯ И ЛЕОН, ИСПАНИЯ).

Посоченото управление не е заплатило в срок издадените от тези дружества фактури.

ВТОРО. С договори за цесия дружеството BFF FINANCE IBERIA, S.A.U. е придобило **[ориг. 2]** от посочените търговски дружества определени вземания, произтичащи от неплатените фактури.

ТРЕТО. На 31 май 2019 г. BFF FINANCE IBERIA, S.A.U. изпраща на Gerencia Regional de Salud de la CONSEJERÍA DE SANIDAD DE LA JUNTA DE CASTILLA Y LEON (Регионално управление на здравеопазването към РЕГИОНАЛНОТО МИНИСТЕРСТВО НА СЪВЕТА НА КАСТИЛИЯ И ЛЕОН, Испания) писмо с искане за плащане на: 124 662,71 EUR, представляващи главница заедно със съответните лихви за забава на плащане при лихвения процент, предвиден в Закон 3/04; 43 296,61 EUR, представляващи лихви за забава на плащане при лихвения процент, предвиден в Закон 3/04, за платените след изтичането на срока фактури[, както] и 40 EUR за всяка една от неплатените в законоустановените срокове фактури за направените разноски по събирането в съответствие с член 8 от Закон 3/2004.

Администрацията не заплаща поисканите суми.

ЧЕТВЪРТО. BFF FINANCE IBERIA, S.A.U предявява иск вследствие на бездействието по изпратеното на 31 май 2019 г. писмо.

[...] [национални разпоредби, на които се основава искът]

ПЕТО. Впоследствие предявява искане за:

1. Установяване на незаконосъобразността на твърдяното бездействие.
2. Осъждане на администрацията ответник да заплати следните обезщетения и суми:
 - а) сумата от 40 EUR на фактура, представляваща разноски по събирането,
 - б) сумата от 51 610,67 EUR, представляваща главница заедно със съответните лихви за забава на плащане до действителното ѝ получаване при условията, предвидени в Закон 3/2004,

- в) сумата от 43 626,79 EUR, представляваща лихви за забава на плащане, **[ориг. 3]**
- г) законоустановените лихви за забава на плащане от датата на подаване на жалбата,
- д) съдебните разноски.

Прави искане и да бъде отправено преюдициално запитване до СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

ШЕСТО. На 27 февруари 2020 г. Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León оспорва иска.

Посоченото управление моли искът да бъде отхвърлен.

[...]

[...]. [национална процедура]

ДЕВЕТО. При решаване на спора настоящият съд изпитва съмнения относно тълкуването на приложимото общностно право и съвместимостта на приложеното испанско законодателство с него [...].

ДЕСЕТО. След приканването на страните по делото и ПРОКУРАТУРАТА да представят становищата си относно възможността да се отправи преюдициално запитване до СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ в съответствие с член 267 от ДОГОВОРА ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ страните са посочили следното: **[ориг. 4]**

BFF FINANCE IBERIA, S.A.U, повтаряйки поддържаното от него становище, накратко поддържа, че JUZGADO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO NUM. 2 DE VALLADOLID (АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД № 2, ВАЛЯДОЛИД, ИСПАНИЯ) е длъжен да отправи преюдициално запитване [...].

АДМИНИСТРАЦИЯТА ОТВЕТНИК възразява срещу отправянето на преюдициалното запитване.

ПРОКУРАТУРАТА, прилагайки към настоящото дело както националната, така и общностната съдебна практика и доктрина, заключава, че в този случай не е нито необходимо, нито уместно да се отправя преюдициално запитване.

МОТИВИ

ПЪРВО. [...]: [повторно изложение на съмнението на съда]

1. Член 8 от Закон 3/2004 (към който препращат TRLCSP (преработен текст на Закона за обществените поръчки) и LCSP (Закон за обществените поръчки), в редакцията му след приемането на Директива 2011/7/ЕС, гласи:

„1. При забавяне на плащането от страна на длъжника, кредиторът има право да получи от длъжника фиксирана сума от 40 EUR, която при всички случаи и без да е необходима изрична покана се прибавя към главното задължение. Освен това кредиторът има право да иска от длъжника обезщетение за всички надлежно доказани разноски по събиране, понесени вследствие забава за плащане от последния и надвишаващи посочената в предходния параграф сума.“ **[ориг. 5]**

Страната [ищецът] счита, че фиксираната сума от 40 EUR се дължи за всяка фактура, а не за производство.

2. Лихвите за забава се изчисляват от момента на изтичане на тридесет дни, считано от датата на издаване на фактурата, като се има предвид, че на посочената дата изпълнителят вече е изпълнил поръчката в съответствие с предвиденото в TRLCSP и LCSP.

В това отношение съображение 23 от Директива 2011/7/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки гласи:

„[...] Дългите срокове за плащане и забавата на плащане за стоки и услуги от страна на държавни органи води до неоправдани разходи за предприятията. По тази причина е целесъобразно да бъдат въведени специални разпоредби по отношение на търговските сделки за доставката на стоки или предоставянето на услуги от предприятия за държавни органи, които по-специално следва да предвиждат срокове за плащане, обикновено ненадвишаващи 30 календарни дни, освен ако [...] изрично е договорено друго и при условие че то е обективно обосновано от специфичното естество или особеностите на договора, като при всички случаи срокът не надвишава 60 календарни дни.“

Директивата предвижда общо правило, според което срокът за плащане не трябва да надвишава 30 дни, и допуска плащането да се извършва в срок от 60 дни само (i) ако е изрично договорено между страните и (ii) когато то е обективно обосновано от специфичното естество или особеностите на договора.

Европейската комисия, инициатор на Директива 2011/7/ЕС, също посочва, че държавните органи трябва да плащат в срок от 30 дни и само при изключителни обстоятелства могат да правят това в срок от 60 дни.

3. ДДС в основата за изчисляване на лихвите. **[ориг. 6]**

В член 2 от Директива 2011/7/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година относно борбата със забавяне на плащането, от която произтича действащата редакция на Закон 3/2004, „дължимата сума“ е определена като „основната сума, която е следвало да бъде платена в рамките на договорния или законния срок за плащане, включително приложимите данъци, мита, налози или такси, посочени във фактурата или равностойното искане за плащане“.

Може ли Директивата да се тълкува в смисъл, че в основата за изчисляване на предвидените в нея лихви за забава на плащане се включва дължимият за извършената доставка ДДС, чийто размер е включен в самата фактура?

[...] [ответникът не счита за необходимо да се отправя преюдициално запитване]

ТРЕТО. ПОСТАВЯНЕ НА ПРЕЮДИЦИАЛНИТЕ ВЪПРОСИ

Общностното право, приложимо по отношение на лихвите за забава на плащане и обезщетението за разносните по събирането, е Директива 2011/7/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 16 февруари 2011 година относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки.

Член 4, параграф 1 от нея, озаглавен „Сделки между предприятия и държавни органи“, гласи: **[ориг. 7]**

„1. Държавите членки следят за това при търговски сделки, при които длъжникът е публичен орган, кредиторът да има право да начислява законна лихва за забава на плащане при изтичане на срока, определен в параграфи 3, 4 или 6, без да е необходима покана, ако са изпълнени следните условия:

- а) кредиторът е изпълнил своите задължения по договор и по закон; както и
- б) кредиторът не е получил дължимата сума в срок и длъжникът е отговорен за забавата.“

Член 6 от посочената директива, озаглавен „Обезщетяване за разносните по събирането“, предвижда:

„1. Държавите членки следят за това, когато лихвата за забава на плащане стане дължима при търговските сделки в съответствие с член 3 или 4, кредиторът да е в правото си да получи от длъжника като минимум фиксирана сума от 40 EUR.

2. Държавите членки следят за това фиксираната сума, посочена в параграф 1, да е дължима, без да е необходима покана, и да служи за обезщетение за направените от кредитора разноси по събирането.

3. Освен фиксираната сума, посочена в параграф 1, кредиторът има право да иска от длъжника разумно обезщетение за всякакви оставащи разноси по събиране, надвишаващи тази фиксирана сума и понесени вследствие на забава на плащане от страна на длъжника. Те биха могли да включват разноси, понесени, *inter alia*, вследствие на наемане на адвокат или използване на услугите на агенция за събиране на вземания.“ [ориг. 8]

Накрая, член 7, параграф 1 от същата директива, озаглавен „Договорни условия и практики, които представляват злоупотреба“, гласи:

„1. Държавите членки предвиждат, че договорни условия или практика, свързани с датата или срока на плащане, с лихвения процент за забава на плащане или с обезщетението за разноските по събиране, са или неприложими, или могат да бъдат основание за иск за обезщетение за вреди, когато представляват явна злоупотреба по отношение на кредитора.

Когато се определя дали дадено договорно условие или практика представлява явна злоупотреба по отношение на кредитора по смисъла на първа алинея, се вземат под внимание всички обстоятелства, включително:

- а) всяко грубо нарушение на добрата търговска практика, което е в разрез с понятията „добросъвестност“ и „лоялност“;
- б) естеството на продукта или услугата; както и
- в) дали длъжникът има някаква обективна причина да се отклонява от законния лихвен процент за забава на плащане или от срока за плащане, посочен в член 3, параграф 5, член 4, параграф 3, буква а) и параграфи 4 и 6, или от фиксираната сума, посочена в член 6, параграф 1.“

В параграфи 2 и 3 се добавя:

„2. За целите на параграф 1 договорно условие или практика, които изключват лихва за забава на плащане, се считат за представляващи явна злоупотреба.“

„3. За целите на параграф 1 се счита, че договорно условие или практика, които изключват обезщетение за разноските по събиране, посочено в член 6, се предполага, че представляват явна злоупотреба“. [ориг. 9]

ЧЕТВЪРТО. При това положение съдът, от своя страна и въз основа на повдигнатия пред него въпрос от [...] [BFF FINANCE IBERIA, S.A.U.], изпитва съмнения при решаване на спора, както бе посочено по-горе.

По-конкретно породените **съмнения**, предмет на запитването, са следните:

1. Член 6 от Директива 2011/7/ЕС предвижда, че държавите членки следят за това, когато лихвата за забава на плащане стане дължима при търговските

сделки, кредиторът да е в правото си да получи от длъжника като минимум фиксирана сума от 40 EUR. Тази разпоредба е транспонирана в действащата редакция на член 8 от Закон 3/2004. **СЪМНЕНИЕТО Е СВЪРЗАНО С ТОВА ДАЛИ ТЕЗИ 40 EUR СЛЕДВА ДА СЕ РАЗБИРАТ КАТО 40 EUR НА ФАКТУРА ИЛИ КАТО 40 EUR НА ПРЕДЯВЕНО ОБЩО ИСКАНЕ.** Ако се приеме първото тълкуване, се поставя въпросът дали като необходимо условие за заплащането на 40 EUR на фактура ищецът трябва да индивидуализира тези фактури във всичките искания, които предявява както по административен, така и по съдебен ред, или е достатъчно едно общо искане, за да може след това да изиска тези 40 EUR на фактура.

По този въпрос има противоречива практика [...] на редица съдилища [...].

2. [...] **[ориг. 10]** [повторение на съображение 23 от Директива 2011/7]

[...]. [повторение на общото правило, установено в Директивата]

В член 198, параграф 4 от Закон 9/2017 е определен срок за плащане от 60 дни при всички случаи и за всички договори, като е предвиден първоначален срок от 30 дни за одобрение и още 30 дни за плащане.

Може ли Директивата да се тълкува в смисъл, че е законосъобразно държава членка да определи със закон срок за плащане от 60 дни при всички случаи, без това да е изрично договорено и допълнително обосновано от специфичното естество или особеностите на договора? Тази разпоредба противоречи ли на посоченото по-горе общностно право?

3. [...] ДДС в основата за изчисляване на лихвите.

[...] [повторение на член 2 от Директивата] [...] Директивата може ли да се тълкува в смисъл, че в основата за изчисляване на предвидените в нея лихви за забава на плащане се включва дължимият за извършената доставка ДДС, чийто размер се включва в самата фактура? Или е необходимо да се разграничи и определи моментът на внасяне на данъка от изпълнителя пред данъчната администрация?

- Ако изпълнителят е внесъл съответния ДДС по неплатените в срок фактури или сметки, водещи до начисляване на лихви за забава на плащане, когато подава справка-декларацията за ДДС за периода, в който е предоставил услугата, т.е. внесъл го е, преди да му бъде платен, той би имал **[ориг. 11]** право на лихви за забава на плащане върху така платения данък, което обстоятелство при всички случаи се доказва от изпълнителя.

- Обратно, [ако] не е внесъл ДДС, преди да му бъде платен, не следва да се начисляват лихви за забава на плащане върху сума, която не е платил, тъй като не е настъпила никаква вреда, за която да се дължи обезщетение.

По този въпрос има противоречива практика и различни тълкувания от страна на испанските съдилища.

[...] [съображения от процесуално естество, изведени от националното право] [...] ДИСПОЗИТИВ

На основание изложеното по-горе спира произнасянето на решението по делото, за да отпрати до СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ следните преюдициални въпроси:

„С оглед на разпоредбите на член 4, параграф 1, член 6 и член 7, параграфи 2 и 3 от Директива 2011/7/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 16 февруари 2011 година относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки:

Трябва ли член 6 от директивата да се тълкува в смисъл, че във всички случаи сумата от 40 EUR се заплаща за всяка фактура, при условие че кредиторът е индивидуализирал фактурите в предявените от него искания по административен и съдебен ред, или сумата от 40 EUR се заплаща за всяка фактура във всички случаи дори да е предявено едно общо искане?

Как следва да се тълкува член 198, параграф 4 от Закон 9/2017, [в който е определен] срок за плащане от 60 дни във всички случаи и за всички договори, като е предвиден първоначален срок от 30 дни за одобрение и още 30 дни за плащане [ориг. 12], като се има предвид, че [съображение] 23 от Директивата гласи:

„Дългите срокове за плащане и забавата на плащане за стоки и услуги от страна на държавни органи води до неоправдани разходи за предприятията. По тази причина е целесъобразно да бъдат въведени специални разпоредби по отношение на търговските сделки за доставката на стоки или предоставянето на услуги от предприятия за държавни органи, които по-специално следва да предвиждат срокове за плащане, обикновено ненадвишаващи 30 календарни дни, освен ако [...] изрично е договорено друго и при условие че то е обективно обосновано от специфичното естество или особеностите на договора, като при всички случаи срокът не надвишава 60 календарни дни.“ [?]

Как следва да се тълкува член 2 от Директивата? Може ли Директивата да се тълкува в смисъл, че в основата за изчисляване на предвидените в нея лихви за забава на плащане се включва дължимият за извършената доставка ДДС, чийто размер се включва в самата фактура? Или е необходимо да се разграничи и определи моментът на внасяне на данъка от изпълнителя пред данъчната администрация?

[...].

[...] [информация за съобщаването на решението, необжалваемостта му и подписи]

[ориг. 13]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ